

CUPRINS

PARTEA I. PARTEA GENERALĂ	1
Capitolul I. Noțiuni introductive privind procesul civil	3
<i>Secțiunea 1. Noțiunea, fazele și etapele procesului civil</i>	3
§1. Noțiunea de „proces civil”	3
§2. Fazele și etapele procesului civil	3
<i>Secțiunea a 2-a. Normele de drept procesual civil</i>	5
§1. Noțiunea și clasificarea normelor de drept procesual civil	5
§2. Aplicarea normelor de drept procesual civil	8
2.1. Aplicarea în timp a normelor de drept procesual civil	8
2.2. Aplicarea în spațiu a normelor de drept procesual civil	9
<i>Secțiunea a 3-a. Principiile fundamentale ale procesului civil</i>	9
§1. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil	10
§2. Principiul disponibilității	12
§3. Contradictorialitatea	17
§4. Rolul activ al judecătorului	19
§5. Legalitatea	25
§6. Egalitatea	25
§7. Dreptul la apărare	26
§8. Oralitatea dezbaterilor	27
§9. Publicitatea	28
§10. Principiul continuității	29
§11. Principiul nemijlocirii	30
§12. Principiul bunei-credințe	31
§13. Limba desfășurării procesului	31
Capitolul II. Acțiunea civilă	33
<i>Secțiunea 1. Noțiune și condiții de exercitare</i>	33
§1. Noțiunea de „acțiune civilă”	33
§2. Enumerarea condițiilor de exercitare a acțiunii civile	34
2.1. Formularea unei pretenții	34
2.2. Interesul	36
2.3. Capacitatea procesuală	37

2.4. Calitatea procesuală _____	40
<i>Secțiunea a 2-a. Clasificarea cererilor în justiție</i> _____	47
§1. Precizări prealabile _____	47
§2. Cereri principale, cereri accesorii, cereri incidentale și cereri adiționale _____	48
§3. Cereri în realizare, cereri în constatare și cereri în constituire _____	50
§4. Cereri nepatrimoniale și cereri patrimoniale (personale, reale și mixte) _____	54
Capitolul III. Participanții la procesul civil _____	57
<i>Secțiunea 1. Instanța</i> _____	57
§1. Compunerea și constituirea instanței _____	57
1.1. Compunerea instanței _____	57
1.2. Constituirea instanței _____	61
1.3. Incidentele procedurale privind compunerea sau constituirea instanței _____	61
1.3.1. Incompatibilitatea _____	62
1.3.2. Mijloacele procedurale de invocare a incompatibilității _____	70
1.3.3. Incompatibilitatea altor participanți la procesul civil _____	77
1.3.4. Alte incidente procedurale referitoare la alcătuirea instanței _____	77
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile</i> _____	78
§1. Noțiunea de „parte în proces” _____	78
§2. Drepturile și îndatoririle părților. Abuzul de drept procedural _____	80
2.1. Enumerarea drepturilor procedurale ale părților _____	80
2.2. Îndatoririle procesuale ale părților _____	80
2.3. Abuzul de drept procedural _____	81
§3. Coparticiparea procesuală _____	85
3.1. Noțiunea și clasificarea coparticipării procesuale _____	85
3.2. Efectele coparticipării procesuale _____	87
§4. Participarea terților la judecată _____	90
4.1. Considerații introductive privind participarea terților la judecată _____	90
4.2. Intervenția voluntară _____	93
4.2.1. Noțiune. Felurile intervenției voluntare _____	93
4.2.2. Intervenția voluntară principală _____	95
4.2.3. Intervenția voluntară accesorie _____	109
4.3. Chemarea în judecată a altei persoane _____	116
4.4. Chemarea în garanție _____	128
4.5. Arătarea titularului dreptului _____	137
4.6. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane _____	140

§5. Reprezentarea convențională a părților în procesul civil _____	144
5.1. Considerații introductive _____	144
5.2. Reprezentarea convențională a persoanelor fizice _____	145
5.3. Particularități privind reprezentarea persoanei fizice prin avocat _____	147
5.4. Reprezentarea convențională a persoanei juridice în procesul civil _____	148
5.5. Sancțiunea în cazul nejustificării calității de reprezentant convențional _____	149
<i>Secțiunea a 3-a. Participarea Ministerului Public în procesul civil</i> _____	150
§1. Considerații introductive _____	150
§2. Formele participării procurorului la procesul civil _____	151
2.1. Pornirea procesului civil _____	151
2.2. Participarea la judecata procesului civil _____	152
2.3. Exercițarea căilor de atac _____	153
2.4. Punerea în executare a unor titluri executorii _____	155
Capitolul IV. Competența _____	156
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i> _____	156
§1. Reglementare _____	156
§2. Noțiunea și clasificarea competenței _____	156
2.1. Noțiunea de „competență” _____	156
2.2. Clasificarea competenței _____	158
2.2.1. Competența generală și competența jurisdicțională _____	158
2.2.2. Competența absolută și competența relativă _____	159
<i>Secțiunea a 2-a. Competența generală a instanțelor judecătorești</i> _____	160
§1. Principiul stabilirii competenței generale a instanțelor judecătorești _____	160
§2. Competența în materia controlului de constituționalitate _____	162
§3. Competența în materie electorală _____	167
3.1. Alegerile autorităților administrației publice locale _____	167
3.2. Alegerile parlamentare _____	170
3.3. Alegerile prezidențiale _____	172
3.4. Alegerile pentru Parlamentul European _____	174
3.5. Competența în materia referendumului _____	176
§4. Competența în materia contenciosului administrativ _____	177
4.1. Competența instanțelor judecătorești ordinare de contencios administrativ _____	177

4.2. Competența instanțelor judecătorești speciale de contencios administrativ _____	179
4.3. Competența instanțelor judecătorești de a controla soluțiile unor jurisdicții speciale administrative _____	180
§5. Competența în anumite materii _____	183
5.1. Competența în materia litigiilor de muncă _____	183
5.2. Competența în materia rezolvării unor neînțelegeri referitoare la exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești _____	185
5.3. Competența în materia actelor de stare civilă și a înregistrărilor de stare civilă _____	185
5.4. Competența în materia schimbării, rectificării și modificării numelui _____	187
5.5. Competența în materia protecției concurenței _____	188
5.6. Delimitarea competenței instanțelor judecătorești de cea a notarului public _____	190
5.6.1. Procedura succesorală _____	190
5.6.2. Alte proceduri notariale reglementate de Legea nr. 36/1995 _____	192
<i>Secțiunea a 3-a. Competența materială a instanțelor judecătorești _____</i>	<i>192</i>
§1. Noțiuni introductive _____	192
§2. Competența materială a judecătoriei _____	193
§3. Competența materială a tribunalului _____	203
§4. Competența materială a curții de apel _____	210
§5. Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	212
§6. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță _____	215
<i>Secțiunea a 4-a. Competența teritorială _____</i>	<i>222</i>
§1. Precizări introductive _____	222
§2. Competența teritorială de drept comun _____	222
§3. Competența teritorială alternativă (facultativă) _____	225
§4. Competența teritorială exclusivă (excepțională) _____	234
<i>Secțiunea a 5-a. Incidente procedurale privitoare la instanța sesizată _____</i>	<i>245</i>
§1. Întinderea competenței instanței sesizate _____	245
1.1. Competența instanței sesizate de reclamant în privința excepțiilor și apărărilor invocate în cursul procesului _____	245
1.2. Competența instanței sesizate prin cererea principală în privința incidentelor de procedură _____	247

1.3. Prorogarea competenței _____	247
1.3.1. Prorogarea legală _____	248
1.3.2. Prorogarea judecătorească _____	252
1.3.3. Prorogarea convențională (voluntară) _____	253
§2. Strămutarea pricinilor _____	254
§3. Mijloacele procedurale de invocare a necompetenței _____	257
3.1. Enumerarea mijloacelor procedurale prin care se poate invoca necompetența _____	257
3.2. Excepția de necompetență _____	258
§4. Conflictele de competență _____	263
Capitolul V. Actele de procedură și termenele procedurale _____	266
<i>Secțiunea 1. Actele de procedură _____</i>	<i>266</i>
§1. Noțiuni introductive _____	266
§2. Clasificarea actelor de procedură _____	267
§3. Condițiile generale pentru îndeplinirea actelor de procedură _____	267
§4. Enumerarea sancțiunilor pentru nerespectarea condițiilor legale referitoare la actele de procedură _____	268
§5. Condițiile generale privind cererile în justiție _____	269
<i>Secțiunea a 2-a. Citarea și comunicarea actelor de procedură _____</i>	<i>273</i>
§1. Reguli generale _____	273
§2. Cuprinsul citației _____	276
§3. Persoanele care urmează a fi citate și locul citării _____	278
§4. Organele competente și modalitățile de comunicare _____	282
§5. Înmânarea citației și a altor acte de procedură _____	284
§6. Verificarea procedurii de comunicare a actelor de procedură _____	291
§7. Invocarea și înlăturarea neregularităților privind citarea _____	292
<i>Secțiunea a 3-a. Nulitatea actelor de procedură civilă _____</i>	<i>293</i>
§1. Noțiune _____	293
§2. Clasificarea nulităților actelor de procedură _____	293
§3. Cazurile de nulitate _____	296
3.1. Cazurile de nulitate condiționată _____	296
3.2. Cazurile de nulitate necondiționată _____	298
§4. Invocarea nulității actelor de procedură _____	302
§5. Efectele nulității actelor de procedură _____	305
<i>Secțiunea a 4-a. Termenele procedurale _____</i>	<i>306</i>
§1. Noțiune și clasificare _____	306
§2. Durata termenelor procedurale _____	308
§3. Întreruperea termenului procedural _____	311

§4. Sancțiunile pentru nerespectarea termenelor procedurale. Decăderea.	
Repunerea în termen _____	312
4.1. Noțiunea și importanța decăderii _____	312
4.2. Condițiile decăderii _____	313
4.3. Invocarea și pronunțarea decăderii _____	314
4.4. Efectele decăderii _____	315
4.5. Repunerea în termen _____	316

PARTEA A II-A. JUDECATA _____ 319

Capitolul I. Judecata în fața primei instanțe _____ 321

Secțiunea 1. Etapa scrisă _____ 322

§1. Considerații prealabile _____	322
§2. Cererea de chemare în judecată _____	323
2.1. Noțiune _____	323
2.2. Cuprinsul cererii de chemare în judecată _____	324
2.3. Sancțiunile aplicabile în cazul lipsei mențiunilor cererii de chemare în judecată _____	330
2.4. Condițiile extrinseci cererii de chemare în judecată _____	332
2.4.1. Proceduri prealabile sesizării instanței _____	332
2.4.2. Timbrarea cererii de chemare în judecată (și a altor cereri) _____	335
2.5. Introducerea cererii de chemare în judecată și constituirea dosarului. Procedura regularizării cererii de chemare în judecată _____	337
2.6. Fixarea primului termen de judecată și măsurile pentru pregătirea judecății _____	347
2.7. Efectele introducerii cererii de chemare în judecată _____	348
§3. Întâmpinarea _____	351
§4. Cererea reconvențională _____	354
§5. Măsurile asigurătorii _____	360
5.1. Precizări prealabile _____	360
5.2. Sechestrul asigurător _____	361
5.2.1. Noțiune și condiții de înființare _____	361
5.2.2. Procedura de înființare _____	362
5.2.3. Valorificarea bunurilor sechestrate asigurător.	
Ridicarea și desființarea de drept a sechestrului asigurător _____	365
5.2.4. Sechestrul asigurător al navelor civile _____	366
5.2.4.1. Condiții de înființare _____	366
5.2.4.2. Procedura de înființare _____	367

5.3. Poprirea asigurătorie _____	368
5.4. Sechestrul judiciar _____	369
5.4.1. Noțiune și condiții de înființare _____	369
5.4.2. Procedura de înființare _____	370
<i>Secțiunea a 2-a. Etapele cercetării procesului și a dezbaterii în fond a procesului</i> _____	<i>372</i>
§1. Considerații generale _____	372
§2. Ședința de judecată _____	373
2.1. Pregătirea ședinței de judecată _____	373
2.2. Conducerea și poliția ședinței de judecată _____	375
2.3. Activitatea în timpul ședinței de judecată _____	376
2.4. Primul termen de judecată _____	381
2.5. Încheierile de ședință _____	383
§3. Etapa cercetării procesului _____	388
3.1. Considerații generale _____	388
3.2. Excepțiile procesuale _____	392
3.2.1. Definiția, natura juridică și caracteristicile excepțiilor procesuale _____	392
3.2.2. Clasificarea excepțiilor procesuale _____	394
3.2.2.1. Excepții de procedură și excepții de fond _____	394
3.2.2.2. Excepții dilatorii și excepții peremptorii _____	395
3.2.2.3. Excepții absolute și excepții relative. Invocarea excepțiilor procesuale _____	396
3.2.3. Considerații referitoare la inadmisibilități _____	399
3.2.4. Procedura de soluționare a excepțiilor procesuale _____	400
3.3. Probele _____	403
3.3.1. Considerații generale privind probele în procesul civil _____	403
3.3.1.1. Sediul materiei. Noțiunea și importanța probelor în procesul civil _____	403
3.3.1.2. Subiectul, obiectul și sarcina probei _____	404
3.3.2. Reguli comune referitoare la admisibilitatea, administrarea și aprecierea probelor _____	410
3.3.2.1. Admisibilitatea probelor _____	410
3.3.2.2. Administrarea probelor _____	410
3.3.2.3. Aprecierea probelor _____	415
3.3.3. Convențiile asupra probelor _____	416
3.3.4. Asigurarea probelor _____	417

3.3.5. Proba prin înscrisuri _____	421
3.3.5.1. Definiția și clasificarea înscrisurilor _____	421
3.3.5.2. Înscrisurile autentice _____	423
A. <i>Noțiune. Condiții</i> _____	423
B. <i>Forța probantă a înscrisului autentic</i> _____	424
C. <i>Nulitatea și conversiunea înscrisului autentic</i> _____	426
3.3.5.3. Înscrisurile sub semnătură privată _____	426
A. <i>Noțiune</i> _____	426
B. <i>Formalitatea multiplului exemplar</i> _____	427
C. <i>Formalitatea „bun și aprobat”</i> _____	430
D. <i>Forța probantă a înscrisului sub semnătură privată</i> _____	431
E. <i>Data înscrisului sub semnătură privată</i> _____	432
3.3.5.4. Alte înscrisuri _____	436
3.3.5.5. Registrele profesioniștilor _____	437
3.3.5.6. Înscrisurile pe suport informatic _____	438
3.3.5.7. Înscrisurile în formă electronică _____	439
3.3.5.8. Administrarea probei prin înscrisuri _____	440
A. <i>Depunerea înscrisurilor</i> _____	440
B. <i>Procedura verificării înscrisurilor</i> _____	443
C. <i>Procedura falsului</i> _____	447
3.3.6. Proba cu martori (prin declarațiile martorilor) _____	450
3.3.6.1. Precizări introductive _____	450
3.3.6.2. Admisibilitatea probei cu martori (prin declarațiile martorilor) _____	451
A. <i>Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a faptelor juridice stricto sensu</i> _____	451
B. <i>Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a actelor juridice</i> _____	452
3.3.6.3. Administrarea probei cu martori _____	459
A. <i>Propunerea martorilor</i> _____	459
B. <i>Persoanele care pot fi ascultate ca martori</i> _____	461
C. <i>Prezentarea și ascultarea martorilor</i> _____	462
3.3.6.4. Aprecierea declarațiilor martorilor _____	464
3.3.7. Proba prin raportul de expertiză _____	465
3.3.7.1. Precizări introductive _____	465
3.3.7.2. Admisibilitatea expertizei _____	466
3.3.7.3. Administrarea expertizei _____	467
3.3.7.4. Forța probantă a raportului de expertiză _____	474

3.3.8. Mijloacele materiale de probă _____	475
3.3.8.1. Considerații introductive _____	475
3.3.8.2. Administrarea probei cu mijloace materiale de probă _____	477
3.3.8.3. Restituirea mijloacelor materiale de probă _____	477
3.3.9. Cercetarea la fața locului _____	478
3.3.10. Mărturisirea _____	480
3.3.10.1. Definirea, natura juridică și felurile mărturisirii _____	480
3.3.10.2. Caracterele și admisibilitatea mărturisirii _____	481
3.3.10.3. Administrarea mărturisirii. Interogatoriul _____	483
<i>A. Propunerea și încuviințarea sau ordonarea</i> <i>interogatoriului _____</i>	483
<i>B. Obiectul interogatoriului _____</i>	484
<i>C. Persoanele care pot răspunde la interogatoriu _____</i>	484
<i>D. Luarea interogatoriului _____</i>	485
<i>E. Efectele chemării la interogatoriu _____</i>	486
3.3.10.4. Problema indivizibilității mărturisirii judiciare _____	487
3.3.10.5. Irevocabilitatea mărturisirii. Forța probantă a mărturisirii _____	489
3.3.11. Prezumțiile _____	490
3.3.11.1. Noțiune. Clasificare _____	490
3.3.11.2. Prezumțiile legale _____	491
3.3.11.3. Prezumțiile judiciare (simple) _____	493
§4. Incidente procedurale care pot apărea în cursul judecării _____	494
4.1. Suspendarea judecării _____	494
4.1.1. Noțiunea și felurile suspendării _____	494
4.1.2. Suspendarea voluntară _____	494
4.1.3. Suspendarea de drept _____	497
4.1.4. Suspendarea facultativă _____	500
4.1.5. Procedura și efectele suspendării _____	505
4.2. Perimarea _____	510
4.2.1. Noțiune și natură juridică _____	510
4.2.2. Domeniul de aplicare și condițiile perimării _____	511
4.2.2.1. Învestirea instanței cu o cerere care a declanșat o judecată în primă instanță sau într-o cale de atac _____	511
4.2.2.2. Rămânerea pricinii în nelucrare timp de 6 luni _____	513
4.2.2.3. Lăsarea pricinii în nelucrare să se datoreze culpei părții _____	515
4.2.3. Procedura de constatare a perimării _____	516

4.2.4. Efectele perimării _____	519
4.2.5. Perimarea instanței _____	521
§5. Actele procesuale de dispoziție ale părților _____	521
5.1. Considerații generale _____	521
5.2. Desistarea _____	522
5.2.1. Renunțarea la judecată _____	522
5.2.2. Renunțarea la dreptul subiectiv pretins _____	526
5.3. Achiesarea _____	527
5.3.1. Achiesarea pârâtului la pretențiile reclamantului _____	527
5.3.2. Achiesarea la hotărârea pronunțată _____	530
5.4. Tranzacția judiciară _____	531
§6. Etapa dezbaterii în fond a procesului _____	535
<i>Secțiunea a 3-a. Etapa deliberării și pronunțării hotărârii judecătorești _____</i>	<i>537</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Hotărârea judecătorească _____</i>	<i>542</i>
§1. Noțiunea și clasificarea hotărârilor judecătorești _____	542
§2. Conținutul hotărârii judecătorești _____	545
§3. Redactarea, semnarea și comunicarea hotărârii judecătorești _____	552
§4. Termenul de grație _____	555
§5. Cheltuielile de judecată _____	556
§6. Efectele hotărârii judecătorești _____	560
6.1. Enumerarea efectelor hotărârii judecătorești _____	560
6.2. Autoritatea de lucru judecat _____	561
6.3. Puterea executorie a hotărârii judecătorești. Executarea provizorie _____	568
§7. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii judecătorești _____	570
7.1. Îndreptarea hotărârii _____	570
7.2. Lămurirea hotărârii și înlăturarea dispozițiilor contradictorii _____	572
7.3. Completarea hotărârii _____	574
Capitolul II. Judecata în căile de atac _____	576
<i>Secțiunea 1. Considerații generale privind căile de atac _____</i>	<i>576</i>
§1. Importanța căilor de atac _____	576
§2. Clasificarea căilor de atac _____	577
2.1. Căi de atac ordinare și căi de atac extraordinare _____	577
2.2. Căi de atac de reformare și căi de atac de retractare _____	579
2.3. Căi de atac devolutive și căi de atac nedevolutive _____	579
2.4. Căi de atac suspensive de executare silită și căi de atac nesuspensive de executare silită _____	580

§3. Reguli generale pentru folosirea căilor de atac _____	580
3.1. Existența unei hotărâri judecătorești pe care legea o declară susceptibilă de a fi atacată. Obiectul căilor de atac _____	580
3.2. Manifestarea de voință a unei părți, în sensul de a exercita o cale de atac. Subiectele căilor de atac _____	583
3.3. Legalitatea căii de atac _____	584
3.4. Ordinea exercitării căilor de atac _____	587
3.5. Unicitatea căii de atac _____	589
<i>Secțiunea a 2-a. Apelul _____</i>	<i>590</i>
§1. Considerații generale. Sediul materiei _____	590
§2. Formele apelului _____	591
2.1. Apelul incident _____	592
2.2. Apelul provocat _____	593
§3. Obiectul apelului _____	595
§4. Subiectele apelului _____	598
§5. Sesizarea instanței de apel _____	602
5.1. Instanța competentă _____	603
5.2. Termenul de apel _____	603
5.3. Cererea de apel și efectele ei _____	607
5.3.1. Cuprinsul și timbrarea cererii de apel _____	607
5.3.2. Efectele cererii de apel _____	611
§6. Depunerea cererii de apel și procedura prealabilă la instanța a cărei hotărâre se atacă. Regularizarea cererii de apel _____	618
§7. Pregătirea judecării apelului _____	620
7.1. Regulile prevăzute de Codul de procedură civilă _____	620
7.2. Pregătirea dosarului de apel în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2015 ____	620
§8. Judecarea apelului _____	622
8.1. Compunerea și constituirea instanței de apel _____	622
8.2. Principalele momente în desfășurarea judecării apelului _____	623
8.3. Probele în apel _____	624
8.4. Soluțiile pe care le pronunță instanța de apel _____	626
<i>Secțiunea a 3-a. Recursul _____</i>	<i>629</i>
§1. Considerații generale _____	629
§2. Obiectul recursului _____	630
§3. Formele recursului _____	634
§4. Subiectele recursului _____	634

§5. Motivele de casare _____	636
5.1. Instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale _____	638
5.2. Hotărârea a fost pronunțată de alt judecător decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărui compunere a fost schimbată, cu încălcarea legii _____	639
5.3. Hotărârea a fost dată cu încălcarea competenței de ordine publică a altei instanțe, invocată în condițiile legii _____	640
5.4. Instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești _____	642
5.5. Instanța, prin hotărârea dată, a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității _____	643
5.6. Hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei _____	644
5.7. A fost încălcată autoritatea de lucru judecat _____	644
5.8. Hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material _____	645
§6. Sesizarea instanței de recurs _____	646
6.1. Instanța competentă _____	646
6.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a recursului _____	646
6.2.1. Termenul de exercitare _____	646
6.2.2. Termenul de motivare _____	649
6.3. Cererea de recurs și efectele ei _____	649
§7. Depunerea cererii de recurs și procedura prealabilă la instanța a cărei hotărâre se atacă. Regularizarea cererii de recurs _____	655
§8. Pregătirea judecării recursului _____	658
8.1. Pregătirea judecării recursului la instanța de recurs, alta decât Înalta Curte de Casație și Justiție _____	658
8.2. Pregătirea dosarului de recurs în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2015 _____	658
§9. Judecarea recursului _____	660
9.1. Compunerea și constituirea instanței de recurs _____	660
9.2. Procedura de filtrare a recursurilor _____	661
9.3. Principalele momente în desfășurarea judecării recursului _____	664
9.4. Probele (înscrierile noi) în recurs _____	665
9.5. Incidente care pot să apară în cursul judecării recursului _____	667
9.6. Soluțiile pe care le pronunță instanța de recurs _____	668
9.7. Hotărârea instanței de recurs _____	673

§10. Judecata în fond după casare _____	675
<i>Secțiunea a 4-a. Contestația în anulare</i> _____	679
§1. Definiție. Sediul materiei. Felurile contestației în anulare _____	679
§2. Contestația în anulare de drept comun (obișnuită) _____	680
2.1. Motivele contestației _____	680
2.2. Admisibilitatea contestației _____	681
§3. Contestația în anulare specială _____	685
3.1. Admisibilitatea contestației _____	685
3.2. Motivele contestației _____	686
§4. Subiectele contestației în anulare _____	693
§5. Sesizarea instanței _____	694
5.1. Instanța competentă _____	694
5.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a contestației în anulare _____	695
5.2.1. Termenul de exercitare _____	695
5.2.2. Termenul de motivare _____	696
5.3. Cererea de contestație în anulare _____	696
§6. Procedura de judecată _____	698
<i>Secțiunea a 5-a. Revizuirea</i> _____	700
§1. Caracterizare. Sediul materiei _____	700
§2. Obiectul revizuirii _____	701
§3. Motivele de revizuire _____	704
3.1. Dacă instanța s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut _____	704
3.2. Dacă obiectul pricinii nu se află în ființă _____	707
3.3. Dacă un judecător, martor sau expert, care a luat parte la judecată, a fost condamnat definitiv pentru o infracțiune privitoare la pricină sau dacă hotărârea s-a dat în temeiul unui înscris declarat fals în cursul ori în urma judecății, când aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză _____	708
3.4. Dacă un judecător a fost sancționat disciplinar definitiv pentru exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, dacă aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză _____	710
3.5. Dacă, după darea hotărârii, s-au descoperit înscrisuri doveditoare, reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților _____	711

3.6. Dacă s-a casat, s-a anulat ori s-a schimbat hotărârea unei instanțe pe care s-a întemeiat hotărârea a cărei revizuire se cere _____	714
3.7. Dacă statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii și cei puși sub interdicție judecătorească ori cei puși sub curatelă nu au fost apărați deloc sau au fost apărați cu viclenie de cei însărcinați să îi apere _____	714
3.8. Dacă există hotărâri definitive potrivnice, date de instanțe de același grad sau de grade diferite, care încalcă autoritatea de lucru judecat a primei hotărâri _____	715
3.9. Dacă partea a fost împiedicată să se înfățișeze la judecată și să înștiințeze instanța despre aceasta, dintr-o împrejurare mai presus de voința sa _____	717
3.10. Dacă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă _____	718
3.11. Dacă, după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții _____	718
§4. Sesizarea instanței _____	719
4.1. Părțile. Instanța competentă și sesizarea ei _____	719
4.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a revizuirii _____	722
§5. Judecata revizuirii _____	724

Capitolul III. Mijloace procedurale privind asigurarea unei practici

judiciare unitare _____	730
<i>Secțiunea 1. Considerații generale _____</i>	<i>730</i>
<i>Secțiunea 2-a. Recursul în interesul legii _____</i>	<i>730</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept _____</i>	<i>734</i>
§1. Noțiune. Sediul materiei. Natură juridică _____	734
§2. Condiții de admisibilitate _____	735
§3. Procedura de judecată _____	736
3.1. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	736
3.2. Alcătuirea completului de judecată _____	737

3.3. Raportul asupra sesizării _____	737
3.4. Ședința de judecată _____	738
3.5. Conținutul și efectele hotărârii prealabile _____	738
Capitolul IV. Contestația privind tergiversarea procesului _____	739
<i>Secțiunea 1. Considerații generale _____</i>	<i>739</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Subiectele contestației privind tergiversarea procesului _____</i>	<i>742</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Sesizarea instanței _____</i>	<i>742</i>
§1. Instanța competentă _____	742
§2. Cuprinsul și forma cererii _____	742
§3. Motivele contestației privind tergiversarea procesului _____	743
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura de soluționare a contestației privind tergiversarea procesului _____</i>	<i>746</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Plângerea împotriva încheierii de respingere a contestației privind tergiversarea procesului _____</i>	<i>747</i>
<i>Secțiunea a 6-a. Sancționarea contestatorului de rea-credință _____</i>	<i>748</i>
Capitolul V. Procedura necontencioasă judiciară _____	749
<i>Secțiunea 1. Considerații generale _____</i>	<i>749</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura de soluționare a cererii _____</i>	<i>749</i>
§1. Sesizarea instanței _____	749
1.1. Instanța competentă _____	749
1.2. Cererea necontencioasă _____	750
§2. Procedura de judecată _____	751
<i>Secțiunea a 3-a. Aplicații ale procedurii necontencioase judiciare _____</i>	<i>753</i>
§1. Proceduri necontencioase judiciare prevăzute de Codul de procedură civilă _____	753
§2. Proceduri necontencioase judiciare reglementate de acte normative speciale _____	754
§3. Proceduri necontencioase date în competența altor organe _____	755
Capitolul VI. Proceduri speciale _____	756
<i>Secțiunea 1. Procedura divorțului _____</i>	<i>756</i>
§1. Considerații introductive _____	756
§2. Procedura judiciară a divorțului _____	756
2.1. Instanța competentă _____	756
2.2. Sesizarea instanței _____	758
2.2.1. Legitimarea procesuală _____	758
2.2.2. Cererea de divorț _____	760

2.2.3. Cererea reconvențională _____	761
2.3. Particularități privind faza judecătii _____	762
2.3.1. Depunerea cererii. Fixarea primului termen de judecată. Citarea _____	762
2.3.2. Obligatoritatea prezenței personale a părților _____	762
2.3.3. Prezența obligatorie a reclamantului _____	763
2.3.4. Măsurile provizorii pe timpul judecării divorțului _____	764
2.3.5. Ședința de judecată _____	764
2.3.6. Regimul probelor _____	764
2.3.7. Judecarea unor cereri accesorii _____	765
2.3.8. Particularități privind actele procesuale de dispoziție în procesul de divorț _____	766
2.3.9. Hotărârea de divorț _____	767
§3. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară _____	770
§4. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială _____	772
4.1. Condiții _____	772
4.2. Procedura de soluționare _____	773
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura punerii sub interdicție judecătorească _____</i>	<i>774</i>
§1. Noțiune. Sediul materiei _____	774
§2. Condițiile de fond ale punerii sub interdicție _____	774
§3. Procedura punerii sub interdicție _____	774
3.1. Legitimarea procesuală activă _____	774
3.2. Instanța competentă _____	775
3.3. Cererea de chemare în judecată _____	775
3.4. Măsurile prealabile judecătii. Internarea provizorie _____	775
3.5. Judecata _____	776
§4. Efectele punerii sub interdicție _____	777
§5. Ridicarea interdicției _____	777
<i>Secțiunea a 3-a. Procedura de declarare a morții _____</i>	<i>778</i>
§1. Considerații introductive. Sediul materiei _____	778
§2. Condițiile declarării judecătorești a morții _____	779
2.1. Cazul general _____	779
2.2. Cazuri speciale _____	780
§3. Sesizarea instanței _____	780
3.1. Instanța competentă _____	780
3.2. Legitimarea procesuală activă _____	781
3.3. Cererea de declarare a morții unei persoane _____	781

§4. Procedura de judecată	782
4.1. Măsurile prelabile judecătii	782
4.2. Judecata	782
§5. Hotărârea de declarare a morții	783
5.1. Cuprinsul hotărârii. Data morții. Rectificarea datei morții	783
5.2. Comunicarea hotărârii	784
5.3. Anularea hotărârii de declarare a morții	785
<i>Secțiunea a 4-a. Partajul judiciar</i>	787
§1. Considerații generale	787
§2. Părțile în partaj	789
§3. Instanța competentă	790
3.1. Competența materială	790
3.2. Competența teritorială	791
§4. Cererea de partaj	791
§5. Procedura partajului	795
5.1. Partajul prin bună învoială în cadrul procesului	795
5.2. Suspendarea pronunțării partajului	795
5.3. Procedura partajului judiciar	796
5.3.1. Admiterea în principiu	796
5.3.2. Partajul propriu-zis	798
§6. Hotărârea de partaj	803
<i>Secțiunea a 5-a. Ordonanța președințială</i>	804
§1. Considerații generale	804
§2. Condițiile (speciale) de admisibilitate	805
2.1. Precizări prelabile	805
2.2. Urgența	805
2.3. Caracterul provizoriu (vremelnic)	806
2.4. Neprejudicarea fondului	808
§3. Sesizarea instanței	809
3.1. Instanța competentă	809
3.2. Cererea de ordonanță președințială	810
§4. Procedura de judecată	810
§5. Sfera de aplicare a ordonanței președințiale	814
5.1. Precizări introductive	814
5.2. În materie de minori și de familie	815
5.3. În materia raporturilor de vecinătate și de proprietate	816
5.4. În materia raporturilor locative	817
5.5. În materia executării silite	819

5.6. În alte cazuri, prevăzute de Codul civil _____	819
5.7. În materia organizării și funcționării fundațiilor _____	821
<i>Secțiunea a 6-a. Acțiunile (cererile) posesorii _____</i>	<i>822</i>
§1. Considerații generale _____	822
§2. Condiții de exercitare _____	823
2.1. Considerații prealabile _____	823
2.2. Acțiunea posesorie generală (acțiunea în complângere) _____	824
2.3. Acțiunea posesorie specială (acțiunea în reintegrare) _____	825
§3. Calitatea procesuală activă _____	826
§4. Competența și procedura de judecată _____	827
§5. Luarea măsurilor pentru conservarea bunului asupra căruia se exercită posesia _____	828
<i>Secțiunea a 7-a. Procedura ofertei de plată și consemnării _____</i>	<i>829</i>
§1. Sediul materiei. Justificare. Condiții de validitate _____	829
§2. Procedura ofertei de plată prin executor judecătoresc _____	831
§3. Procedura ofertei de plată în fața instanței _____	833
§4. Efectele ofertei de plată _____	834
<i>Secțiunea a 8-a. Procedura ordonanței de plată _____</i>	<i>835</i>
§1. Considerații introductive _____	835
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate _____	837
§3. Sesizarea instanței _____	840
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată _____	842
§5. Cererea în anulare _____	846
§6. Titlul executoriu. Contestația la executare _____	848
<i>Secțiunea a 9-a. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă _____</i>	<i>848</i>
§1. Considerații introductive _____	848
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate _____	850
§3. Sesizarea instanței _____	851
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată _____	853
<i>Secțiunea a 10-a. Procedura evacuării din imobilele folosite sau ocupate fără drept _____</i>	<i>856</i>
§1. Noțiune. Sediul materiei. Condiții de exercitare _____	856
§2. Sesizarea instanței _____	861
§3. Particularități referitoare la procedura de judecată _____	861
§4. Suspendarea executării. Contestația la executare _____	864
§5. Măsuri speciale privind folosința unui imobil _____	865
<i>Secțiunea a 11-a. Înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii _____</i>	<i>866</i>
§1. Considerații introductive _____	866

§2. Domeniul de aplicare _____	868
§3. Sesizarea instanței _____	869
3.1. Instanța competentă _____	869
3.2. Cererea de uzucapiune _____	869
§4. Procedura de judecată _____	870
<i>Secțiunea a 12-a. Refacerea înscrisurilor și hotărârilor dispărute</i> _____	872
§1. Domeniul de aplicare _____	872
§2. Competența și procedura refacerii _____	872
<i>Secțiunea a 13-a. Cauțiunea judiciară</i> _____	874
§1. Considerații generale _____	874
§2. Felurile cauțiunii judiciare _____	874
§3. Constituirea cauțiunii judiciare _____	875
§4. Efectele constituirii cauțiunii judiciare _____	876
§5. Quantumul cauțiunii judiciare _____	877
§6. Procedura de stabilire a cauțiunii judiciare _____	878
§7. Restituirea cauțiunii judiciare _____	879
PARTEA A III-A. EXECUTAREA SILITĂ. PARTEA GENERALĂ _____	881
Capitolul I. Considerații generale _____	883
<i>Secțiunea 1. Definiția și caracteristicile executării silite</i> _____	883
§1. Definiția executării silite _____	883
§2. Caracteristicile executării silite _____	885
<i>Secțiunea a 2-a. Natura juridică a executării silite</i> _____	887
<i>Secțiunea a 3-a. Modalitățile executării silite</i> _____	887
Capitolul II. Participanții la executarea silită _____	890
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i> _____	890
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile în faza executării silite</i> _____	891
§1. Condițiile pentru a fi parte în faza de executare silită _____	891
1.1. Interesul _____	892
1.2. Calitatea procesuală _____	893
1.3. Capacitatea procesuală _____	900
§2. Coparticiparea procesuală în faza de executare silită _____	900
2.1. Considerații generale _____	900
2.2. Intervenția altor creditori în cadrul urmăririi silite _____	902
2.3. Concursul de executări silite _____	908
2.4. Ordinea de preferință în cazul pluralității de creditori _____	910
§3. Drepturile și obligațiile părților în faza de executare silită _____	914
3.1. Drepturile părților _____	914

3.2. Principiul disponibilității în faza executării silite _____	915
3.3. Obligațiile părților _____	917
§4. Drepturile și obligațiile terților în legătură cu executarea silită _____	922
§5. Executorul judecătoresc _____	926
§6. Instanța de executare _____	933
§7. Ministerul Public _____	934
Capitolul III. Creanța pusă în executare _____	935
<i>Secțiunea 1. Creanțele care pot fi puse în executare _____</i>	<i>935</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterele creanței puse în executare _____</i>	<i>935</i>
Capitolul IV. Titlurile executorii _____	941
<i>Secțiunea 1. Noțiuni generale _____</i>	<i>941</i>
§1. Noțiunea de „titlu executoriu” _____	941
§2. Învestirea cu formulă executorie _____	942
§3. Eliberarea titlului executoriu _____	945
<i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de titluri executorii _____</i>	<i>946</i>
§1. Hotărârile judecătorești și cele emise de alte organe cu activitate jurisdicțională _____	946
1.1. Hotărârile judecătorești _____	946
1.2. Hotărârile arbitrale _____	949
1.3. Hotărâri ale organelor cu atribuții jurisdicționale _____	949
1.4. Hotărârile străine _____	950
1.4.1. Hotărârile străine pronunțate într-un alt stat membru al Uniunii Europene _____	950
1.4.2. Hotărârile străine pronunțate în state terțe _____	960
1.4.3. Hotărârile arbitrale străine _____	965
§2. Titlurile executorii care nu sunt emise de organe cu activitate jurisdicțională _____	966
2.1. Înscrierile autentice _____	966
2.2. Titlurile de credit _____	967
2.3. Actele de sancționare în materia contravențiilor _____	967
2.4. Titlurile executorii privind creanțele fiscale _____	967
2.5. Contractele de asistență juridică _____	968
2.6. Titluri executorii prevăzute de Codul civil _____	968
2.7. Alte titluri executorii _____	969
Capitolul V. Încuviințarea executării silite și înștiințarea prealabilă a debitorului _____	971
<i>Secțiunea 1. Încuviințarea executării silite _____</i>	<i>971</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Înștiințarea prealabilă a debitorului _____</i>	<i>974</i>

Capitolul VI. Incidente care împiedică, sting sau amână executarea silită	978
<i>Secțiunea 1. Prescripția dreptului de a obține executarea silită</i>	978
§1. Considerații generale. Sediul materiei	978
§2. Termenul de prescripție	980
§3. Începutul prescripției	981
§4. Împlinirea termenului de prescripție	982
§5. Suspendarea și întreruperea cursului prescripției	983
5.1. Suspendarea cursului prescripției	983
5.2. Întreruperea prescripției	985
§6. Repunerea în termenul de prescripție	986
<i>Secțiunea a 2-a. Suspendarea executării silite</i>	988
§1. Noțiuni generale	988
§2. Suspendarea acordată de creditor	989
§3. Suspendarea acordată de instanța de judecată pe baza căilor de atac contra hotărârilor judecătorești	989
3.1. Suspendarea executării în cazul exercitării apelului	990
3.2. Suspendarea executării în cazul exercitării recursului	990
3.3. Suspendarea executării în cazul exercitării contestației în anulare și a revizurii	992
3.4. Suspendarea acordată de instanță în cazul exercitării contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită	992
<i>Secțiunea a 3-a. Perimarea executării silite</i>	997
§1. Noțiuni generale	997
§2. Procedura perimării	998
§3. Efectele perimării	999
§4. Cazurile în care nu se aplică perimarea	1000
<i>Secțiunea a 4-a. Alte incidente de temporizare a executării silite</i>	1000
§1. Precizări introductive	1000
§2. Existența proprietății comune asupra bunului urmărit	1001
§3. Beneficiul de discuțiune și beneficiul de diviziune	1004
3.1. Beneficiul de discuțiune al dobânditorului unuia dintre imobilele ipotecate de debitor pentru aceeași datorie	1004
3.2. Beneficiul de discuțiune în cazul urmăririi imobilului unui minor sau al unui interzis	1005
3.3. Beneficiul de discuțiune și de diviziune ale fideiusorului	1005
Capitolul VII. Obiectul executării silite	1007
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de obiect al executării silite</i>	1007
<i>Secțiunea a 2-a. Întinderea urmăririi silite</i>	1007

<i>Secțiunea a 3-a. Convențiile privind obiectul urmăririi silită încheiate între creditor și debitor</i>	1009
<i>Secțiunea a 4-a. Ordinea de urmărire a bunurilor debitorului</i>	1009
<i>Secțiunea a 5-a. Delimitarea bunurilor neurmăribile din patrimoniul debitorului</i>	1011
§1. Bunuri exceptate de la urmărirea silită ca inalienabile	1012
§2. Bunurile neurmăribile datorită scopului pentru care sunt folosite	1014
Capitolul VIII. Contestația la executare	1019
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Sediul materiei. Natură juridică</i>	1019
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul contestației la executare</i>	1021
<i>Secțiunea a 3-a. Subiectele contestației la executare</i>	1032
<i>Secțiunea a 4-a. Competența de soluționare a contestației la executare</i>	1033
<i>Secțiunea a 5-a. Termenul de exercitare a contestației la executare</i>	1035
<i>Secțiunea a 6-a. Procedura de judecată a contestației la executare</i>	1039
Capitolul IX. Întoarcerea executării silită	1045